

NOWOŚCI ILLUSTROWANE

Prenumerata w Polsce: Kwart. bez odn. w miejscu 48.000—Mk. z przes. 49.400—Mk. Półrocznie 98.800—Mk. Rocznie 197.600—Mk. Ameryka: 8 dolarów rocznie Numer pojedynczy 15 centimów.

Wychodzi każdej soboty.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: KRAKÓW XV. ulica Kazimierza Wielkiego L. 95 (dom własny).

Telefon Nr. 479.

Ceny ogłoszeń: Od miejsca wiersza milimetrowego jednoszpaltowego na str. ostatniej Mp. 400, od miejsca wiersza milim. jednoszp. w części redakcyjnej Mp 1000

Konto P. K. O. Nr. 140.260. Konto Bank Związku Spółek Zarob. w Krakowie. redakcja otwarta dla stron od 10—12. Rękopisów i fotografii Redakcja nie zwraca

Należytość pocztowa opłaconą ryczałtem.

Numer pojedynczy 4000 Marek.

Rok XX.

Kraków, 18 sierpnia 1923.

Nr. 33.

Konkursowe strzelanie korpusu oficerskiego załogi krakowskiej

Grupa uczestników konkursowego strzelania, z generałem Ledóchowskim w pośrodku.

TREŚĆ NUMERU: II. Zjazd Legionistów we Lwowie. — Konkursowe strzelanie Korp. oficerskiego załogi krakowskiej. — Olbrzymie oberwanie chmury w Moskwie. — Propaganda antyreligijna w Rosji. — Były następca austriackiego tronu i była cesarzowa Zyta na wygnaniu. — Uwolnienie archimandryty Tichona. — Załamanie się państwa ładu i bojźni bożej. — Z okupowanej Nadrenii — O sztandar dla „krakowskich dzieci”. — Wycieczka dziennikarzy. — Słowo o kobiecie i w. i.

II. Zjazd Legionistów we Lwowie.

Do tematu tego, który poruszyliśmy już w poprzednim numerze naszego pisma, wracamy raz jeszcze, by poinformować naszych czytelników choć ogólnie o nastroju, jaki w dniach 4—7 sierpnia panował we Lwowie.

Lwów — ten gród kresowy, ta strażnica Polski na kresach południowo-wschodnich, jedyne z miast Polski — „kawaler orderu „Virtuti Militari“ — już z racji swego położenia i swych ciężkich przejść wojennych, niezwykle żywo i głęboko odczuwa wszystko to, co łączy się z bytem Polski, walką o niepodległość i bohaterami tych walk.

Dlatego też cały Lwów polski — zapomniawszy o swarach partyjnych — witał serdecznie, choć nieoficyalnie, przybywających gremialnie z wszystkich stron Polski byłych legionistów, dziś pracujących w „cywilu“ lub nadal w mundurze na wszystkich niwach i we wszystkich stronach odrodzonej Ojczyzny — witał przede wszystkim Jó-

II-gi zjazd legionistów we Lwowie: Grupa zakopiańskich górali biorących udział w uroczystości.

Konkursowe strzelanie korpusu oficerskiego załogi krakowskiej: Zawodnicy biorą na cel tarczę.

zefa Piłsudskiego — przyjmując go po raz pierwszy jako cywilnego, nieoficyalnego człowieka, z tem większym zato, wprost żywiołowym, serdecznym entuzjazmem i niekłamaną czcią.

Mimo ulewnego deszczu, tłumy ludzi oczekiwały przybywającego z pod Lublina, z majątku pułk. Beliny, „dziadka“, tłumy — pod parasolami — czekały cierpliwie od dworca, aż po słynny kościół Elżbiety, czekały pod hotelem „George'a“, gdzie zajął kwatery Komendant, czekały ciągle tam, by zobaczyć go choć na chwilę, wyjeżdżającego, czy wracającego.

I nie była to prosta ciekawość, gdyż co do tego wszystkie pisma codzienne we Lwowie zgodnie to stwierdzały — był to szczerzy, odruchowy entuzjazm szerokich mas, zawsze kochających i czczących wielkie zasługi Jego — dziadka — choć nie jest już żadną oficjalną figurą.

Tłumnie pospieszył cały Lwów niemal, na mszę św. żałobną za poległych bohaterów legionistów i powstańców z lat 1863/4 na wzgórzu Cytadeli

lwowskiej w dzień 5 sierpnia, w dzień, w którym w 1864 roku zginął na szubienicy ostatni wódz powstańców, dyktator Romuald Traugutt.

Wspomnieć należy jeszcze, pisząc o Zjeździe, o świetnym przedstawieniu Cyda w teatrze miejskim, gdzie nastrój serdeczny i szczerzy całodziennych uroczystości, doszedł do zenitu.

Zakopianin.

Konkursowe strzelanie Korp. oficerskiego załogi krakowskiej.

Dnia 6 sierpnia br. odbyło się pod protektorem p. Gen. Czikeła, Dcy Korp., na strzelnicy, na Woli Justowskiej konkursowe strzelanie korpusu oficerskiego załogi krakowskiej.

Strzelanie zaszczycił swą obecnością wiceprezydent miasta, p. Inż. Rolle. W imieniu Dcy D. O. K. bawiącego chwilowo poza Krakowem jawił się gen. Ledóchowski. Korpus oficerski wraz z komendantem O. W. płk. Beckerem stawił się licznie

II-gi Zjazd legionistów we Lwowie: Józef Piłsudski w otoczeniu generalicy i zaproszonych gości podczas mszy świętej na stokach cytadeli lwowskiej.

Olbrzymie oberwanie chmury w Moskwie: Nieczynne kanały nie są w stanie wchłonąć masy wody, skutkiem czego place i ulice zamieniły się w istne jeziora.

Nagrody w obu grupach zakupione za pieniądze, uzyskane przez dobrowolne opodatkowanie się oficerów tut. garnizonu uzyskali:

Z błyskawiczną szybkością poczęła wzbierać i w parę minut, zwłaszcza w okolicach, niżej położonych, zalała piwnice i suteryny, po chwili

Olbrzymie oberwanie chmury w Moskwie: Spienione fale płyną po ulicach Moskwy zalewając piwnice i niżej położone mieszkania.

P a n i e: I. nagrodę p. Emma Walzówna, II-gą p. Eugenia Giniatówna, III-cią p. Zofia Madeyska
P a n o w i e: I-szą nagrodę kpt. Wiertelk Franciszek, ref. K. O. W., II-gą por. Tobiasiewicz Jan, z 5. D. Tab., III-cią mjr. Zelawski Stanisław z 20 pp., IV-tą por. Liwski Jerzy, z Kier. Rej. Inż. i Sap. V-tą kpt. Majewski Karol, z III/12 pp., VI-tą por. Modzelewski z 5 p. saperów, VII-mą kpt. Adel Wiktor, z Kier. Warszt. W. Kolej.

Nagrody wręczyła zwycięzcom p. pułkownikowa Kubinowa.

Równocześnie strzelano do tarczy dzika i makao, oraz tarczy honorowej.

Przygrywała przez cały czas muzyka 20 pp.

Olbrzymie oberwanie chmury w Moskwie.

W ostatnim tygodniu była Rosya terenem gwałtownych zmian atmosferycznych. Zwłaszcza w okolicach Moskwy, po niebywałych upałach i suchych burzach, przyszedł czas długotrwałego deszczu, który zamienił się ostatecznie w olbrzymie, parogodzinne oberwanie chmury.

Gigantyczne potoki wody zalały w jednej chwili place i ulice, a nieczynna kanalizacja, niezdolna do ich wchłonięcia, nie mogła dać wezbranym falom upustu.

wcisnęła się do klatek schodowych i zagroziła mieszkańcom parterowym.

Wiele domów na przedmieściach zalały strumienie tak szybko i tak niespodziewanie, że parę osób utonęło.

Ilustracje nasze przedstawiają chwilę, gdy ustał deszcz, a woda z ulic poczyną powoli ustępować.

Propaganda antyreligijna w Rosyi.

Rosya sowiecka, która miliardowe sumy poświęca na agitację wszelkiego rodzaju w kraju i zagranicą, w walce swojej z religią i kościołem nie omieszkła użyć i tej broni także.

Z natury swojej, od wieków, z pokolenia w pokolenie w ciemności i analfabetyzmie wychowywane masy rosyjskie, nie tyle mają uczuciowego przywiązania do religii i jej nadzmysłowych pierwiastków, ile bałwochwalczej czci, którą zrodziła odwieczna obawa przed knutem, wychowawcą rosyjskiej duszy.

Dlatego też naród rosyjski, bijący czołem przed zapyłonymi ikonami i padający na kolana przed dostojnikami cerkwi, w rzeczy samej, religijnym nie jest. Z religią, z wiarą, z jej, jak powiedziano powyżej, idealnymi, nadzmysłowymi pierwiastkami istotnymi, nie łączy go zgola nic, albo — bardzo niewiele! Niema on w sobie nic z tego rzewnego uczuciowego przywiązania do wiary ojców, które tak często obserwować możemy naprzykład u ludu polskiego.

Byli następca tronu i b. cesarzowa Zyta. na wygnaniu: Ostatnie zdjęcie fotograficzne niedoszłego władcy Austrii, b. arcyksięcia Ottona i b. cesarzowej Zyty

Propaganda antyreligijna w Sowieckiej Rosyi: Czaszki i kości dawnych świętych wylupane ze złotych relikwiarzy wystawione pod gołym niebem na widok przechodniów.

Załamanie się państwa ładu i bojaźni bożej: 1). Prezydent Rzeszy Ebert (w środku) i minister obrony krajowej Dr. Gesler (po prawej) przechodzi przed frontem kompanii honorowej. 2). Czoło defilującego przed władzami rządowymi pułku.

Z cerkwią, powiedziec można, łączy rosyjskiego „kacapa“ nie uczucie, lecz... instykt! Czyja w tem jest wina, kto za ten nieszczęśliwy stan duszy rosyjskiej odpowiada, nie czas i miejsce opowiadać.

Winna tu jest cerkiew, czy winien jest sam lud? Nie będziemy tego rozstrzygali. Dość, że dzisiejsi władcy Rosji, znając ten tragiczny stan swego narodu, chcąc mu wydrzeć te bodaj znikomą ilość uczuć religijnych, jakie się jeszcze w nim ostały, zapoczątkowali bezwzględna, brutalną propagandę antyreligijną i nie cofnęli się przed zbeczeszczeniem śmiertelnych szczątków świętych, które wydarto ze złotych ram relikwiarzy i wystawiono na widok publiczny.

T Bęcki

Były następca austriackiego tronu i była cesarzowa Zyta na wygnaniu.

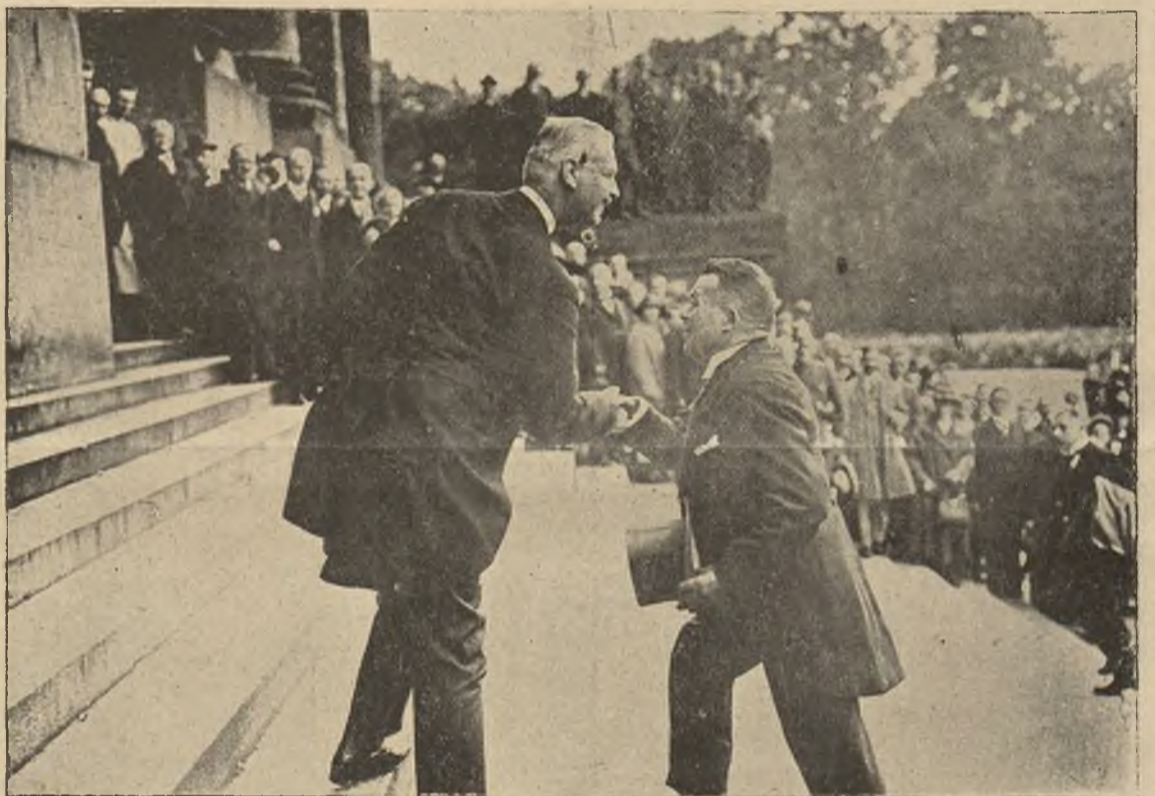
Ostatnia wojna europejska i związane z nią kataklizmy dziejowe spowodowały upadek szeregu panujących dynastii i stały się powodem ich banicy. W rzędzie tych wydalonych monarchów znalazła się i była cesarzowa austriacka, Zyta, mieszkająca początkowo ze swoim s. p. mężem, b. cesarzem Karolem w Szwajcaryi, po jego zaś śmierci zaproszona przez dwór hiszpański, gdzie znalazła chwilową gościnę.

Wydalenie obywatela z rodzinnego kraju czyli t. zw. banicya była swojego czasu stosowana bardzo często i bardzo powszechnie. Z czasem jednak nastąpiła w tym względzie zasadnicza zmiana pojęć i dzisiaj prawo niebycia wydalonym uważane jest za podmiotowe prawo obywatela. W myśl tej zasady wydaleni mogą być jedynie cudzoziemcy, w żadnym zaś razie obywatele. Jest to zresztą punkt widzenia zupełnie słuszny, wydalenie cudzoziemca jest w pełni uzasadnione na gruncie prawa narodów, odnośnie do jednostek niepożądanych (indesirable), co do swoich jednak obywateli rzecz ma się zupełnie inaczej.

Ci, nigdy, pod żadnym pozorem, ani z jakiegokolwiek racji — wydalani być nie mogą, i wy-

dalani nie są. Prawo obywatela niebycia wydalonym nie może być przez państwo naruszone. *Państwo nie może wydać zakazu dychania własnym powietrzem!!* głosiła doktryna XVIII i XIX wieku, której podstawa etyczna opierała się na przekonaniu, że nie można własnych obywateli

faktów z zasadą wyżej wyłuszczonej — sprzecznych. I tak warunki polityczne nakazały wydalenie z kraju b. cesarza Karola i jego rodziny, która do dzisiaj a więc i po jego śmierci nie uzyskała prawa powrotu do ojczyzny, a to głównie z powodu obaw przed ewentualnymi pretensjami do

Załamanie się państwa ładu i bojaźni Bożej: Prezydent Rzeszy Dr. Ebert (po prawej) żegna ustępującego kanclerza Dr. Cuno (po lewej) po podaniu się przez niego do dymisji.

skazywać na tułaczkę!! Tak wygląda zasada, na tym stanowisku stoi nasze XX-wieczne prawnicze na tę sprawę zapatrywanie; życie jednak i jego nieugięta, nieustępliwa siła, nie zważając na suche, teoretyczne normy, stworzyło szereg dokonanych

korony najstarszego syna Karola, b. arcyksięcia Ottona, którego właśnie podobiznę wraz z matką przynosi nasza ilustracja.

Załamanie się państwa ładu i bojaźni bożej: 1). Tłum czekający na wypłatę pieniędzy przed okienkiem pocztowej kasy oszczędności. 2) Ulica Lipska w Berlinie przy której większość sklepów jest z powodu wysprzedania towarów zamknięta.

A. CONAN DOYLE.

LORD FALCONBRIDGE

Tłum. z angielskiego L. B.

2)

— Rozumiem. Nikomu nic nie powiem.
— To jest prywatny mecz, nic więcej. Od jutra rozpoczniesz pan trening.

— Dobrze.
— Poproszę pana Cribba, żeby pana trenował.

— Owszem uczynię to z chęcią. Ale, z przepraszeniem, czy otrzyma co, jeżeli przegra?

Kurcz gniewu przebiegł po twarzy kobiety, a jej ręce zacisnęły się z uniesieniem, aż zbiegły.

— Jeżeli przegra, ani jednego penny, ani jednego! — krzyknęła — nie może, nie wolno mu przegrać!

— Jeszcze też nie słyszałem nigdy o takim meczu. — zauważył Spring. — Ale prędko, zeszedeł na dzisiaj, a żebracy nie mogą wybierać. Zrobię, co pani każe. Będę się trenował, aż pani przyśle wiadomość, a potem będę się bił, gdzie mi pani wskaże. Spodziewam się, że pani urządzi wielkie zapasy.

— Tak, to będą wielkie zapasy — odparła.

— A jak daleko od Londynu?

— W obrębie stu mil. Czy ma pan jeszcze co do powiedzenia? Mój czas upłynął.

Chciałbym zapytać, — rzekł poważnie szampion — czy mogę występować jako sekundanant chłopca, gdy nadejdzie pora. Towarzyszyłem mu w jego ostatnich dwu walkach.

Nie — odpowiedziała ostro kobieta. Bez słowa odwróciła się i odeszła zamykając drzwi za sobą. Kilka chwil później ładna karetka mignęła przed oknami, skierowała się ku pełnemu tłumów Rynekowi Siennemu i zatętniła w ruchu ulicznym.

Mężczyźni spojrzeli po sobie w milczeniu.

— No, niech mi kule biją, jeżeli to nie przechodzi walki kogutów — zawołał wkońcu Cribb. — Bądź co bądź masz piątkę, chłopcze. Ale to dziwne zachowanie, ani słowa!

Po odpowiedniej naradzie zgodzono się, że Tom Spring ma odbywać trening w gospodzie „pod Zamkiem” na Hampstead Heath, i tak, aby Cribb mógł tam jeździć i pilnować go. Tam udał się Spring następnego dnia po rozmowie ze swoją opiekunką i natychmiast zabrał się do pracy ciężarami, kantami i wogóle przyrządami, aby dojść do odpowiedniego stanu. Było jednak trudno brać sprawę na seryo, a jego dobroduszny instruktor odkrył tę samą trudność.

— Bądź mi tytoniu, ojczulku — zauważył młody bokser, gdy siedzieli razem trzeciego dnia popołudniu. Chyba nie może to nic szkodzić jeżeli zapalę fajkę?

— No, no, chłopcze, dzieje się to wbrew mojemu mniemaniu, ale masz tu moje pudelko, a tym jest mefr gliny — odparł szampion. — Słowo daję, nie wiem, coby powiedział kapitan Barclay i Ury, gdyby zobaczył palenie w czasie treningu! Jego trzeba było, żeby cię trenował! On zmniejszył moją wagę ze stu sześćdziesięciu na sto trzydzieści, kiedy biłem się drugi raz z Blackiem.

Spring zapalił fajkę i oparł się w tył wśród mgły błękitnego dymu.

— Łatwo ci było, ojczulku trzymać się ściśle reguł treningu, kiedy wiedziałeś, co cię oczekuje. Miałeś swój termin, miejsce i przeciwnika. Wiedziałeś, że za miesiąc wystąpisz w szranki w otoczeniu dziesięciu tysięcy widzów, niosąc na sobie zakłady może stu tysięcy. Znałeś także przeciwnika, z którym miałeś się spotkać i nie dałbyś mu się przewyższyć. Ale ze mną, to całkiem inaczej. Bo wszystko, co wiem, jest tylko kaprysem kobiecym i spełnieniem niczem. Gdybym był pewien, że to jest na seryo, prędzejbym złamał tę fajkę, zanimbym ją zapalił.

Tom Cribb poskrobał się w głowę zakłopotany.

— Nie mogę z tego nic zrozumieć, chłopcze, tylko to, że jej pieniądze są dobre. Pomyśl no, ile z listy mogłoby stawić ci opór przez pół godziny? Stringer nie, bo go pobijeś. Potem Cooper; ale on jest aż w Newcastle. Więc nie może być on. Dalej Richmond; ale żeby jego pokonać nie potrzebowałbyś nawet zdejmować marynarki. Dalej Gasman; lecz on nie waży nawet studwu-

dziesiętu kilo. Dalej jest jeszcze Bill Neat z Bristolu. To, to — chłopcze. Ta pani umyśliła sobie postawić cię przeciw Gasmanowi albo Billowi Neatowi.

— Ale dlaczegoż nie powiedzieć tego? Trenowałbym się wytrwale dla Gasmana i wytrwale jeszcze dla Billa Neata, ale, niech mi piorun trzaśnie, jeżeli mogę się trenować z jakąś chęcią, kiedy nie walczę z nikim w szczególności, a z każdym w ogólności, tak jak teraz.

Nastąpiła nagła przerwa w rozmyślaniach obu zapaśników. Drzwi otworzyły się i weszła pani. Gdy jej wzrok padł na obu mężczyzn, jej ciemna ładna twarz zapłonęła gniewem i spoglądała na nich w milczeniu i z wyrazem wzdrywania, wskutek czego zerwali się obaj na równe nogi ze strapieniami minami. Stali tak, z długimi dymiącymi fajkami w ręku, zmienieni i przybici, jak dwa wielkie brytany przed swą gniewną panią.

— To tak! — zawołała, tupiąc wściekle nogą — I to jest trening?

— Niewątpliwie, bardzo nam przykro, — wyjąkał zawstydzony szampion — ale nie myślałem... nigdy ani na chwilę nie przypuszczałem..

— Że przybędę sama, aby się przekonać, czy nie bierzecie pieniędzy bezpodstawnie? Nie, mogę śmiało powiedzieć, że nie. Ty głupcze! — wyuchnęła zwracając się do Toma Springa — zostaniesz pokonany. Taki będzie koniec.

— Młodzieniec spojrział w jej rozgniewaną twarz.

— Prosiłbym z łaski swojej, nie przezywać mnie. Mam takie samo poczucie honoru, jak pani. Przyznaję, że nie powinienem był palić w czasie treningu. Ale właśnie tutaj mówiłem Cribbowi, zanim pani przyszła, że gdyby pani zaniechała traktować nas jak dzieci, a powiedziała nam z kim pani chce, żebym walczył i kiedy i gdzie, byłoby mi o wiele łatwiej wziąć się w karby.

— To prawda — zauważył szampion. — Wiem, że to musi być albo Gasman albo Bill Neat. Więcej niema nikogo. Węc niech mi pani powierzy opiekę, a przyrzekam, że go będę miał zdającego, jak pszczoła, na ten dzień.

Kobieta zaśmiała się pogardliwie.

— Czy pan sądzi — zapytała — że nikt inny nie może się bić, z wyjątkiem tych, którzy z tego żyją?

— Na św. Jerzego, to amator! — zawołał Cribb zdumiony. — Ależ pani nie żąda chyba, żeby Tom trenował się trzy tygodnie na walkę z Koryntyjczykiem?

— Nie powiem już nic więcej, kto to jest. To nie pańska sprawa — odpowiedziała gniewnie kobieta. — Wszystko, co powiem to to, że jeżeli pan nie będzie się trenował, odruczę pana i wezmę kogoś kto to zrobi. Niech pan nie sądzi, że można mię okpić, ponieważ jestem kobietą. Uczylam się zasad walki tak, jak którykolwiek mężczyzna.

— Spostrzegłem to od pierwszego słowa, które pani wypowiedziała — rzekł Cribb.

— Więc niechże pan nie zapomina. Drugi raz nie będę pana ostrzegała. Jeżeli będę miała sposobność zarzucić panu cośkolwiek, wybiorę kogo innego.

— A nie powie mi pani, z kim mam się bić?

— Ani słowa. Lecz może pan przyjąć odemnie, że w najlepszym stanie, pan albo ktokolwiek w Anglii z całym trudem potrafi go opłacać. Teraz proszę w tej chwili wrócić do pracy i niech już nigdy nie znajdzie, że się pan od niej uchyla. — Rozkazującym wzrokiem spoglądała z góry na dwóch silnych mężczyzn, a potem, obróciwszy się na pięcie, wybiegła z pokojem.

Szampion gwizdnął, kiedy drzwi zamknęły się za nią i, spoglądając na swego zmartwionego towarzysza, otarł brwi czerwoną chustką do nosa.

— Słowo daję, chłopcze — rzekł wreszcie — od dzisiejszego dnia już na seryo.

Tak powtórzył uroczystie Tom Spring — od dzisiejszego dnia już na seryo.

W przeciągu następnych dwu tygodni pani odbyła kilka niespodziewanych odwiedzin, by się przekonać, że jej szampiona przygotowywano w właściwy sposób do walki, która go oczekiwiała. Często w najbardziej nieoczekiwanych chwilach wpadała na miejsce treningu, lecz już nigdy nie potrzebowała uzalać się na jakąś opieszałość z jego strony albo ze strony jego instruktora. Długimi ćwiczeniami bokserскими w rękawicach, trzydziestomilowemi mar-

szami, milowemi biegami za dyliżansem pocztowym i dobrym koniem u dyszla, nieskoczonym powtarzaniem skoków przez sznur — wypocił ze siebie wszystko tak, że jego trener mógł dumnie oznajmić, iż „ostatnia uncja fluszu spadła z niego i gołów jest walczyć na śmierć i życie”. Na te inspekcyjne odwiedziny pani tylko raz przyszła w towarzystwie. Wtedy to wysoki, młody mężczyzna był jej towarzyszem. Miał wdzięczną postać, arystokratyczne obejście i byłby uderzająco piękny, gdyby nos, złamany wskutek jakiegoś przypadku, nie psuł zupełnie harmonii jego rysów. Stał w milczeniu ze smutnym wzrokiem i skrzyżowanymi na piersiach ramionami, spoglądając na pyszny i radosny, który obnażony do pasa ćwiczył haniami.

— Jak myślisz, wystarczy? — zapytała kobieta?

Młody elegant wzruszył ramionami.
— Nie lubię tego, cara mia. Nie mogę utrzymać, żebym to lubił.

— Musisz, mój Jerzy. Włożyłam w to całą swą duszę.

— To nie po angielsku, sama wiesz! Lucrecia Borgia i średniowieczne Wochy. Miłość kobiety i nienawiść kobieca są zawsze te same, ale ten szczególny jej objaw wydaje mi się nie na miejscu w Londynie, w dziewiętnastym wieku.

— Czyż nie potrzebuje nauczki?

— Tak, tak, ale możnaby myśleć, że są i inne sposoby.

— Próbowałaś innego. I co ci z tego przyszło?

Młodzieniec uśmiechnął się trochę ponuro i, odsunawszy manżet, popatrzył na pomarszczoną dziurę u przegubu ręki.

— Z pewnością niewiele — odparł.

— Próbowałaś i nie udało ci się.

— Tak, muszę to przyznać.

— Cóż innego pozostaje? Prawo?

— Mój dobry Boże! To już nie!

— Więc teraz koleś na mnie, mój Jerzy, a ja nie chcę się spotkać z niepowodzeniem.

— Nie sądzę, żeby ktoś mógł ci je zadać, cara mia. Z pewnością ja pierwszy, aniby nie marzył starać się o coś podobnego. Ale nie zdaje mi się, żebym mógł współdziałać.

— Nigdy cię o to nie prosiłam.

— Tak, z pewnością jesteś najzupełniej w stanie uczynić to sama. A e sądzę, że za twojem pozwoleniem, że jeśli już skończyłaś ze swoim bokserem, pojedziemy napowrót do Londynu. Za wszystkie skarby świata nie chciałbym się spóźnić na Goldoniego w Operze.

I odjechali pozostawiając obu zapaśników ich zajęciom; on płochy i dyletancki, ona, z miną zdecydowaną, jak Przeznaczenie.

Wreszcie nadszedł dzień, kiedy Cribb mógł oznajmić swojej klientce, że jej bokser jest tak dobrze przygotowany do walki, jak tylko tego mogła dokazać wiedza.

— Więcej nie mogę nic zrobić. Teraz może walczyć choćby o królestwo. Jeszcze jeden tydzień, a stałby się znony.

Kobieta oglądała Springa okiem znawczyni.

— Sądzę, że przynosi panu zaszczyt — przemówiła wkońcu. — Dzisiaj mamy wtorek. Będzie walczył pojutrze.

— Owszem. Dokąd ma się udać?

— Wyjaśnię to panu dokładnie i proszę zwracać uwagę na to, co powiem. Pan, panie Cribb, zabierze swego towarzysza we środę o godzinie dziewiętej rano do gospody pod „Złotym Krzyżem” w Charing Cross. Wsiędzie on tam na dyliżans brightoński i pojedzie aż do Tunbridge Wells, gdzie wysiądzie „pod Królewskim Dębem”. Tam przyjmie posiłek jaki mu pan poradzi przed walką. Będzie czekał „pod Królewskim Dębem” aż otrzyma słowne albo listowne zawiadomienie przez lokaja w morwowej liberyi. To zawiadomienie da mu ostateczne instrukcje.

— A ja nie mam jechać?

— Nie — odparła kobieta.

— Czy mogę choć dojechać do Tunbridge Wells? — prosił. — To ciężko człowiekowi wytrenować pupila do walki, a potem go opuścić.

— Niema rady. Znają pana zbyt dobrze. Pańskie przybycie roznieślioby się po całym mieście i moje plany mogłyby od tego ucierpieć. Niema o tem mowy, żeby pan mógł pojechać.

— Więc dobrze, zrobię, co mi pani każe, ale to strasznie ciężko.

— Przypuszczam, że pani chce, abym przyniósł ze sobą spodenki do walki i buty nabijane gwoździemi? — zapytał Spring.

ciąg dalszy nastąpi.

GUY DE TÈRAMOND.

KLEJNOTY RADZY**CZEŚĆ PIERWSZA.**

ROZDZIAŁ VII.

— Któż pan jest?

— Jestem Lucyan Delorme.

Wyszedł od barona pomięszany. Czy go oczy myliły? Czy istotnie znalazł się w obecności osobnika, którego szukał? Trudno było mu przypuścić, żeby hrabi d' Abazoli Visoza, ten miły człowiek, przed którym stały otworem wszystkie salony, był mordercą. A jednak... przecież.. widział... niemożliwe, aby się mylił... a przynajmniej nadzwyczajny zbieg... różni tylko przypadkowi, że niespodziewanie spotkał się z człowiekiem, z kulą w czaszce...

Rozmyślając cały dzień nad sposobami, aby przekonać się o tem, zatelefonował do barona Plücke, że hrabia jest trochę cierpiącym i prosi o odłożenie wizyty na inny dzień, a sam odważnie udał się do niego.

— Lucyan Delorme! — wykrzyknął hrabia, szukając w pamięci, kogo przypomina mu to nazwisko.

— Sąsiad pokoju pani Tankery...

Jednym ruchem podjął się.

— Pani Tankery?

— Zamordowanej w nocy przez dwóch ludzi, z których wyższy miał kulę w czaszce... a niższy w udzie... Panie, czy mam dalej kontynuować?

Zi nią hrabia odpowiedział.

— W tej chwili przypominam sobie wszystko. Czy pan nie jest tym młodym człowiekiem, który dał policji tak fantastyczne szczegóły zbrodni z ulicy Mozara, a którego dzienniki traktowały jak wizjonera? Nawet aresztowano pana, później puszczono, myśląc, żeś warjat.

— Tak — odpowiedział energicznie Lucyan Delorme — ale ci mordercy, o których mówił, ci, z których każdy miał rewolwer w kieszeni... i którzy je mają jeszcze — dodał, patrząc hrabiemu w oczy — z których jeden miał pierścienek na prawej ręce... a drugi zegarek w lewej kieszonce od kamizelki... Ci istnieją... Czy chce pan wiedzieć, kto oni?

— Proszę o to!

Lucyan Delorme położył na stole kapelusz, ra fotelu płaszcz i rękawiczki, a prostując się, powiedział:

— Jednym jest pan... Drugim człowiek, ukryty za tą zasłoną, trzymający zgubny sznur, który służył do zamordowania pani Tankery i barona Plücke!

Chwilę hrabia przyglądał się Lucyanowi Delorme z zadziwieniem, zdając się pytać, skąd mógł to wiedzieć.

— Paniel — rzekł wkońcu tonem wyniosłym. — Pan masz zwiżenia, jak to słusznie orzekła policja i prasa... Pan nie wie, co mówi... Nie będę z nim dyskutował... Oskarżać mnie, hrabiego d' Abazoli Visoza że jestem kryminalistą? Uśmieją się z tego wszyscy, którzy mnie znają! Również nie chce zachować tego tytułu oszusta, który mi pan ofiaruje... Ponieważ niemożliwym mi jest pana przekonać, że nie zabiłem nikogo — przynajmniej dam mu dowód, iż klejnoty istnieją i że są zamknięte w tej kasie... Zrobię to dla pana, czego dla nikogo jeszcze nie zrobiłem... pokażę mu je!

Mówił z taką pewnością, że Lucyan Delorme czuł się chwilę zmieszany.

Czyżby się oszukiwał?

Ale nie... nie mylił się... gdy tylko spojrzął wokół siebie... widział pustą kasę... ludzi, w których tkwiły kule... rewolwery, któremi byli uzbrojeni... stalowy sznur w rękach tego, który schronił się za zasłonę, gotowym będąc do czynu... Byli to dwaj nędznicy, zdolni do najgorszych zbrodni!

I nieznacznie, szybko pomacał swój rewolwer w kieszeni.

Jednakże hrabia wziął spokojnie klucz ze szuflady biura.

Zbliżył się do kasy, obrócił parę razy klamki i włożył go do zamku.

Olbrymie drzwi, na grubych zawiasach, otworzyły się.

Lucyan Delorme postąpił naprzód i patrząc w głąb kasy stalowej, zawołał triumfująco:

— Tam niema nic:

— Niel — powiedział hrabia silnym głosem — zapewniam pana, że pustą nie będzie...

Młody człowiek pojął swoją nierozwagę.

Podejrzewając mężczyznę, spotkanego w salonie barona Plücke, że jest tym, którego szukał, przyszedł do niego, aby się o tem upewnić, nie myśląc o niebezpieczeństwie, na które mógł się narazić.

Teraz był w rękach tego człowieka, wpadł w sidła, które sam zaciągnął.

Nie miał nawet czasu pomyśleć o obronie, aby zrobić użytek z rewolweru, gdy nagle z tyłu został pochwycony i wepchnięty do kasy, której drzwi zawarło i zamki przekreślono.

Pozostali, hrabia i Hindus, zaczęli zastanawiać się nad tem, co zaszło. Nie mogli pojąć, skąd znał ich tajemnicę. Kim był Lucyan Delorme? Czy istotnie był sekretarzem barona? Czy swe spostrzeżenia wyjawiał temuż i czy działał z jego polecenia?

Tego najbardziej obawiał się hrabia

— Nie zdaje mi się — stwierdził Nam — aby tak było, bo przecież, gdyby baron miał jakie podejrzenie względem nas najprostszy sposobem dalby ci znać, że rozmyślił się z udzieleniem pożyczki.

Hindus chciał odpowiedzieć, gdy Julietta weszła, przynosząc depezę.

Drżącą ręką hrabia otworzył ją i wydał okrzyk zadziwienia, czytając:

Kochany Paniel

„Dowiedziałem się od pańskiego sekretarza, że pan jest cierpiącym i nie może mię dzisiaj przyjąć u siebie, jak umówiliśmy się

Mam jednak nadzieję, że niema nic poważnego i zostaję do pańskich rozkazów

Plücke.“

— A co ja mówiłem? — wykrzyknął Nam — ten człowiek przedstawił się baronowi za twego sekretarza, a tobie za jego... to widoczne... I zwracając się ku kasie, mówił:

— Nie spodziewał się, co go spotka... gdy się chce bawić w detektywa, trzeba być ostrożniejszym.

— Tak — odparł hrabia zamyślony. — Ale mój biedny milion popłynął z wodą... Interes od ożony, interes stracony... Czy baron drugi raz zabierze się do tego?

— Nie bądź takim pesymistą... interes za nadto piękny, aby go zaniechał... Ty mu odpowiedz uprzejmie, że istotnie jesteś bardzo cierpiącym i lekarz twój rozkazał ci natychmiast wyjechać z Paryża... Po powrocie, może znów zacząć starania... Musimy stąd wyrzucić trupa tego tam natręta... Teraz róschodzi się, aby wyjaśnić jego zniknięcie. Nie można dopuścić, aby szukano śladów aż tu... to mogłoby być złe. Daj mi ołówek i kawałek papieru.

I Nam napisał:

„Odbieram sobie życie z rozpacz, że nie powiodło się mi moje przedsięwzięcie. Upraszam o zawiadomienie mej rodziny.“

— To uwalni nas od wszelkich wyjaśnień. Jak nazywał się — zapytał.

— Lucyan Delorme.

I hindus podpisał:

Lucyan Delorme.

Potem, biorąc palto, włożył do kieszeni złożoną kartkę.

— Dziś wieczór położę jego rzeczy nad brzegiem wybrzeża Javel. Mam nadzieję, że znajdzie się nczczy człowiek, który je odda do komisariatu... zresztą — dorzucił — aby upewnić się, zdaleka będę czuwał, czy dojdą swego przeznaczenia... A teraz — rzekł, kończąc i zwracając się do pokojowej, która słuchała w milczeniu — spakujemy kufry, Julietto, jutro rano jedziemy do Cabourg.

CZEŚĆ DRUGA.**Widzieć, to przewidzieć.**

ROZDZIAŁ I.

Senzacyjna kradzież.

Nazajutrz po wyjeździe z Paryża, hrabia d'Abazoli Visoza siedział na tarasie w wygodnym, kołyszącym się fotelu, puszczając głąb dymu z papierosa, przyglądał się promieniom słońca, odbijającym się w błękitnych falach morza, które pienąc się dotykały piaszczystego wybrzeża.

Rozmyślał.

Często zdarza się, że gdy sądzimy, że w rę-

kach mamy fortunę, ona nam się wymknie. Jest to prawdziwy pech, aby rzecz tak dobrze obmyślana i przygotowana, na raz nie powiodła się. Kto był ten człowiek, który przyszedł w miejsce oczekiwanego? Jaki fatalizm postawił mu na drodze tego nieznanego?

Czyż nie dziwnym było, że sąsiad pokoju mrs. Tankery, dał tak dokładne szczegóły zbrodni, jakby był jej świadkiem?

Jak wyśnić, że wiedział o mnie i Namie szczegóły, o których byli pewni, że, prócz nich dwóch, nikt nie wie?

Czyż nie było niezwykłe, że policja nawet nie odgadła, że sprawcy morderstwa Amerykanki i barona Plücke-Strohé są ci sami, jak wspólnicy genialnego oszustwa, wymyślonego przez hindusa, nieznanego wapił bowiem o istnieniu klejnotów maharadzy, o czym nikt dotąd nie pomyślał?

Wszystkie te pytania były nie do rozwiązania.

Obecnie ważnym było, że z usunięciem tego człowieka, niebezpieczeństwo było usunięte.

Jego kapelusz płaszcz, a w nim karta, znalezione na brzegu Sekwany, czyż nie będą świadczyły o s mobójstwie? Zresztą, za kilka dni wyłowią z wody trupa, którego Nam rzucił po wyjęciu z więzienia stalowego.

Ale zanim tak nie oszwałnie oddał się w paszczę wilka, z której nie wyjdzie żywym, czy baronowi Plücke nie udzielił swoich spostrzeżeń? Czy zakazał mu pożyczki? Czy też tylko polecił być nieufnym i ostrożnym?

Hrabia, nie mogąc tego odgadnąć, myśląc o mieczu Damoklesa, wiszącym nad jego głową, mimo swej śmiałości, czuł się niespokojnym.

Nagle z tyłu usłyszał głos, budzący go z zamyslenia.

— O czym pan hrabia myśli?

Obrócił się i ujrzał Namę, spoglądającego nań ironicznie

A gdy nie otrzymał odpowiedzi, zaczął dalej tonem spokojnym:

— O tej porze, stanowczo jest tu lepiej, niż w Paryżu... Niema nic zdrowszego dla płuc, jak to moście powietrze... Ale — dorzucił — czy pan hrabia jest inego zdania? Dziś, zdaje mi się, jakiś zakłopotany?

Hrabia nerwowym ruchem rzucił precz papierosa.

— Widzisz, Nam — wyszeptał — zastanawiam się nad zdaniem jednej królowej Francji.

— Nad którym? Czy nie nad tem: „Jestem tu i zostaję tu?... Doprawdy, z tego pięknego słońca i z tego wspaniałego morza, byłaby dosyć zadowolona.“

— Nam! ty nie znasz naszej historii... Zdanie, do którego robię aluzję, jest: „bardzo rozprute mój synu, trzeba teraz zeszyć.“

— Co to znaczy?

Zamknawszy w kasie tego młodego człowieka, z nim razem niszczy się jego tajemnicę, którą posiadał, bardzo dobrze, ale jak pomyśleć teraz o przyszłości?

— Jaktó?

— Czy nie zdaje ci się pełną przeszkód?

— Ale dlaczego?

I hindus starannie zaczął zbierać szczątki rzuconego papierosa, wyrzucił je za balustradę, a zbliżając się ku swemu panu, dodał:

— Przecież nie wdę, czego mielibyśmy się obawiać... Zastanów się trochę... Czyż to nasza wina, że maharadza potrzebuje pieniędzy i nam powierzył dostarczenie ich... Co się zaś tyczy młodego człowieka, czyśmy mu nie dali najlepszego dowodu naszej uczciwości, pokazując mu klejnoty, gdy przyszedł do nas z polecenia barona Plücke... Jeżeli potem, dręczony wyrzutami sumienia, że tak ciężko zawinił względem nas i czując, że z tego powodu st nowisko sekretarza za chwiałe, popełnił samobójstwo, czyż my także temu winni? Nie, nie, przekonaj się, że nic nie stracone!

— A milion?

— Ach! o to chodzi?

Hrabia zapalił nowego papierosa, z wściekłością rzucił zgaszoną zapalkę i mruzczał między zębami:

— Tak, tobie wszystko jedno... jeden milion więcej lub mniej...

Służący znów podniósł zapalkę i wyrzucił znowu za terasę, nagle przybierając ton poufaty, który dziwnie raził wobec saccu ku, jaki dotąd okazywał swemu panu, powiedział:

— Nie, mój kochany nie pluję na milion... milion jest milionem, tak dla ciebie, jak dla mnie... Jedyne doświadczenie nauczyło mię filozofii...

i stosuję się do przepisów naszego boskiego Buddy. Ja nie mówię sobie, że, gdy jakiś zyskowny interes nie powiedzie się, a dla którego narażało się głowę, nie znaczy nic. Nie znam twych zapatrywań co do tego, ale ja nie waham się... Milion można odzyskać, gdy tymczasem głowy uciętej nigdy.

— Zapewne — wyszeptał hrabia — z podobnym rozumowaniem, można zejść daleko... Nie przeszkadza to jednak, że nasze kombinacje spełzły na niczym.

— Dlaczego? Przekonamy się o tem po naszym powrocie... Kto ci powiedział, że baron Plücke zna choćby najmniejszą cząstkę prawdy... Dlaczego robić takie przypuszczenia? Czyż jeden z wodewillistów nie nauczył nas, że w życiu wszystko się łoży?

Oczy zamigotały złością, a twarz brązowa, przybrała wyraz ponury.

— Czy wiesz, o czem ja właśnie myślę? Jak przykro rozpamiętywa teraz nasz biedny młodzieniec w kasie. Prawdopodobnie wysila płuća, wołając o pomoc... bije... wyje... Ściany tłumią krzyki, a płacz ginie w nocy.

Zaczął się śmiać dziko.

— Oto do czego prowadzi ciekawość. Miejmy nadzieję, że skorzysta z nauki, za tydzień udamy się, aby o tem się przekonać. Do diabła — dorzucił, gdy hrabia pozostawał milczącym — zbudź się trochę! Fortuna nam się wymknęła, jednak trzeba myśleć o pieniądzach. Gotówka prawie na wyczerpaniu, trzeba by postarać się o dochody. Szlachetny hrabia d'Abazoli-Viscoza nie może zbankrutować, gdyby nie można było płacić dostawców, wtedy byłoby źle.

— To prawda! — odpowiedział, otrząsając się z zamyślenia. — Jesteśmy tu, aby zarabiać na chleb codzienny. Ach! kto śmie utrzymywać, że rzemiosło oszusta jest próżniacze? Trzeba teraz dowieść kilku naszym obywatelom, że kasyna są zapaskudzone Grekami, że tylko grać uczciwie w bakara można w naszej willi. Nam, czyś przygotował karty?

Hindus wyciągnął z kieszeni swego białego fartucha ze dwanaście talij, których rządowe opaski były nie naruszone i podał mu je.

— Czyż nie wyglądają tak, jakby wyszły prosto z fabryki?

— Czy są znaczone tak samo?

— Tak w rogach... Rozdając je nie możesz się omylić. Tego roku szczęście będzie nam znów sprzyjało, — a żartując dorzucił, — wybory napój, który tak starannie przyrządzam pocieszy tych, którzy będą przegrywali.

— Czy przypominasz sobie Nam nasz pobyt w hotelach Szwajcaryi — tę partję pokera, która trwała cztery godziny, a w ciągu których Julieta przebrana na księżniczkę Wolkurską, ograła dwóch młodych Niemców z pokaźnej sumy 245 00 franków.

— Ładny żart; jeden i drugi kochali się w niej jak waryaci. Można było przypuścić, że z miłości, aby się jej przypodobać przegrywali swe pieniądze. Z asami kiera i kara bądź ostrożnym, wstrzymuj się od ustawicznego szczęścia, które nawet naiwnym otwiera oczy! Jeżeli wygrana nie będzie wielką nie obawiaj się stracić, ale zrób to zrećnie, aby nie zauważono. Kiedy najmniej spodziewać się będziesz, nadejdzie chwila i pochwycisz złotego ptaszka. Teraz zajmę się przybraniem tarasu wspaniałymi kwiatami, aby zaimponować ludziom, — a przybierając ton uniżony powieoział:

— Czy panu hrabiemu mam przynieść ciepłej wody do golenia?

— Tak! — odpowiedział, przybierając również ton wyniosły... — A potem Nam przygotujesz mi kosium białe flanelowy, do tego stosowne obuwię, krawatę i chustkę...

— Dobrze, panie hrabio.

Hindus oddał się — tymczasem hrabia oparł się łokciami o balustradę i patrząc na morze, wyszeptał głosem zmęczonym:

— Pracować... ciągle pracować... kiedy to się skończy?...

Wrócił do swego pokoju. Nagle zapukano do drzwi.

— Proszę wejść — rzekł głosem przestraszonym.

Nam ukazał się niosąc depeszę na srebrnej tacy.

Hrabia obojętnie otworzył ją, ale gdy tylko przebiegł ją oczyma, zaklął.

— Co się stało? — zaniepokoił się Hindus. Podał mu kartkę.

— Czytaj.

Oto co zawierał telegram:

„Hrabia d'Abazoli-Viscoza. Willa Atlantis, Cabourg. — W nocy kasę rozbito — klejnoty skradzione, żadnego śladu złoczyńców. Proszę powrócić szybko, aby zbadać wysokość kradzieży. Clamarat naczelnik Bezpieczeństwa“.

— Ach! — wykrzyknął Hindus ze zdziwienia.

Chwilę obydwoj przyglądali się sobie w milczeniu, zdając się pytać, czy nie śnią.

Co to znaczyło wszystko?

— Co to jest? — zapytał nakoniec hrabia.

— Co chcesz, żebym ci powiedział... — odrzekł Nam, kiwając głową. — Nie rozumiem nic... żeby to tylko nie był żart ze strony barona...

— Baron jest zanadto poważnym człowiekiem, aby uciekał się do podobnych głupstw... Nie... wed ug mego zdania, ten telegram pochodzi rzeczywiście od naczelnika bezpieczeństwa. Tej nocy dobyto się do nas i kasę otwarto...

— Kasę z takimi zamkami?

— Czyż nie wiesz, że dziś istnieją przyrząd, które z łatwością przecinają najgrubszą stal?... Tym razem tylko zbrodniarze nadarmo pracowali, kasa była próżną!

— Próżną?... nie... zapomniałeś, że człowiek w niej był zamknięty!

Hrabia uderzył się w czoło.

— Prawda, a więc...

Odczytał znów depeszę, którą trzymał jeszcze w ręce.

— Jednakże jasno stoi... „klejnoty skradzione... zbadać wysokość kradzieży...“. Tu nie rozchodzi się o żadnego człowieka... czy go nie znaleźiono...

— Nie było go już... a ponieważ drzwi były otwarte, to prawdopodobnie uciekł...

— Ale kto drzwi otworzył?

On!

Hrabia wznosił ręce do góry.

— Widzisz to niemożliwe! — wykrzyknął. — Jak mógłby tego dokonać... Przecież to indywiduum nie jest dyablem.

— Widocznie... — ze spokojem powiedział Hindus. — Po co mamy robić podobne przypuszczenia? Najlepiej zatelefonujemy do odźwiernej z ulicy Vezelay, abyśmy uzyskali dokładne szczegóły. Potem rozpatrzymy się... zaczekaj chwilę.

Pobiegł do telefonu i kazał się połączyć z Paryżem, a tymczasem jego towarzysz z oczami utkwionymi w depeszę rozmyślał głęboko.

— Po co posługiwać się domysłami. Najbardziej skombinowane nie wyjaśnia nic. Jedyne rzeczywistość może rzucić trochę światła na tę zagadkę, którą napróżno staramy się rozwiązać.

Ale w tej chwili powrócił Nam z szyderstwem:

Dano mi numer 48... to znaczy, że musimy czekać ze 3 godziny... Ach, gdy się komu spieszy, telefon jest istotnie niezwykle praktyczny... Ty znowu jes'eś zajęty ponuremi myślami — przerwał. — O co ci chodzi jeszcze?

— Wydaje mi się to wszystko tak nadzwyczajnym — wyszeptał hrabia. — Rozważam teraz czy ta depesza naczelnika bezpieczeństwa wzywająca nas do Paryża nie jest zasadzką, aby nas aresztowano?

— Nie — odparł Hindus — nie zdaje mi się. Bądź pewnym, że gdyby mieli podobny zamiar, nie zadawanoby sobie tyle trudu. Żandarmerya w Cabourg byłaby już telegraficznie zawiadomiona i zjawiłaby się w naszej willi.

Jego towarzysz wyprostował się dumnie.

— Mój kochany przyjacielu — tak łatwo nie aresztuje się zastępcy maharadży Pandhükurrah. Pomyśl o skandalu dyplomatycznym, gdyby przypadkiem pomylili się... Mogą tylko przesłuchać „Klejnoty skradzione... sprawdzić wysokość kradzieży“. Cóż bardziej naturalniejszego. Jeżeli tylko raz sędzia śledczy dostanie nas w swe szpony, już nas nie puści... Nam, czy chcesz wiedzieć mój zamiar?

— Mów.

— Skorzystajmy z tego, że jesteśmy jeszcze wolni... Havre niedaleko... Wyjedziemy pod pozorem podróży dla przyjemności... Znajdziemy się za granicą. Zdaleka będziemy czuwać nad tem co się wydarzy, zawcze czas będzie powrócić.

Nam wzruszył ramionami.

— Głupie i niebezpieczne... Tym sposobem obudziłyby się przeciwko nam podejrzenia, niepotrzebnie zwróconoby uwagę na punkta, które w naszym interesie leży, aby były w ukryciu.

— A więc?

— Wytrzymać pocisk. Wzywają nas do Paryża, udajmy się tam. Zajątaję dokładnego spisu klejnotów — dostarczymy go. Będą żądali naszej opinii, kto popełnił kradzież — powiedzmy ją. Im więcej jest fałszywych śladów, tem z mniejszą łatwością odkrywa się prawdę.

— Tak — wyszeptał hrabia niego uspokojony. — Przypuśćmy, że tak się stanie... jak mówisz... ale wiesz napróżno staram się to pojąć, jak się to stało, że zamknąwszy w kasie człowieka, klejnoty skradziono. To nie kradzież, to kuglarstwo!

— Zobaczmy.

Ale w tej chwili głosem zachrypłym ktoś na ulicy krzyczał:

„Żądajcie wiadomości z Paryża, dzienniki nadeszły — czytajcie ostatnie telegramy“.

Nam w jednej chwili wybiegł i powrócił szybko z gazetą w ręce, którą podał hrabiemu. Ten prędko przebiegł okiem kolumny i nagle wykrzyknął:

Patrz!

I zaczął czytać głośno:

„Nowa sensacyjna zbrodnia włamywaczy. Tej nocy dokonano włamania się, które z powodu zuchwałości z jaką zostało spełnione i wartości klejnotów skradzionych, jak również wysokiego stanowiska ofiary wywołało niezwykle zainteresowanie u publiczności.

Dajemy pierwsze szczegóły odebrane telefonicznie od naszego sprawozdawcy.

Odźwierny domu numer 6 na ulicy Vezelay.

Numer 4-ty — przerwał Nam, który słuchał z uwagą.

— Nie — odparł hrabia — stoi numer 6. Czekaj dalej, może się wyjaśni...

„Odźwierny domu numer 6 na ulicy Vezelay, powierzwszy jak zwykle swej żonie czuwanie w łożu, powrócił około godziny wpół do pierwszej w nocy, zauważył ze zdziwieniem, że drzwi od mieszkania lokatora na parterze były otwarte. Lokator ów, obcy człowiek, mieszkający niedawno, był regularnie, nie przyjmował nikogo wieczór, a dwóch jego służących zawsze przed dziesiątą godziną udawało się na spoczynek.

Dziwnem też było, że drzwi nie były zamknięte. Zaniepokojony z tego powodu wszedł do swej łoży po rewolwer. Tam go nowa czekała niespodzianka. Żona jego bowiem w łóżu w hotel spała tak silnie, że mimo wysiłków nie mógł jej obudzić. Na stole tacy szklanki i butelka szampana do połowy wypróżniona, świadczyły, że nieszczęśliwa została uspióną zapomocą narkotyków przez złoczyńców z którymi piła.

Zdobywszy się na odwagę, odźwierny z bronią w ręku udał się do mieszkania lokatora. Zaświecił elektrykę i zaczął szukać po pokojach. Z początku nic nie zauważył — tylko mieszkanie było puste. Żadnego nieładu, żadnego nieporządku. Wołał — nikt nie odpowiadał.

Ale gdy przyszedł do ostatniego pokoju, to znaczy do tego, który dotyczył do sąsiedniego domu, z osłupieniem zobaczył w ścianie wybity duży otwór.

Gdy zbliżył się zadziwił się jeszcze bardziej, bo ten otwór prowadził do olbrzymiej kasy, której tylną ścianę wycięto zapomocą narzędzi, te leżały porzucone na podłodze.

Zaraz przypomniał sobie, że pod numerem 4-ty, to znaczy w sąsiednim domu, parterowe mieszkanie było zajmowane przez hrabiego d'Abazoli-Viscoza, dawnego ambasadora, a teraz zastępcę maharadży de Pand...

— Zostaw — przerwał Nam z niecierpliwością — czytaj tylko sam fakt, znam wszystkie jego tytuły.

Hrabia przebiegł szybko oczami parę wierszy a potem zaczął znów głośno:

„Wówczas odźwierny wszystko zrozumiał. Ow lokator jak i jego kucharz i lokaj byli tylko zręcznymi włamywaczami. Wiedząc o klejnotach radży, zamkniętych w kasie hrabiego d'Abazoli-Viscoza wynajęli na parterze przytykające mieszkanie, a potem skorzystali z jego wyjazdu do Cabourg, gdzie hrabia posiada willę i zwykłym sposobem wybili otwór w murze, którym dostali się do kasy.

Ale ponieważ nie chcieli wyjść oknem, aby ich nie zauważono, uspiłi odźwierną, która bez nieufności piła ze służbą, znajomą jej. W ten sposób pociągnęli sznur od bramy i zniknęli w ciemnościach nocy.

(Ciąg dalszy nastąpi).

S. YER.

KOMEDIA JAPONSKA

2 No-Koygen bowiem są pisane mieszaniną dyalektów, trudną już nieraz dzisiaj do zrozumienia, lecz dyalektów rodzimych, niezabarwionych chińszczyzną i niespaczonych. Z czasem wytworzą się w komedii pewne poszczególne typy, jak daimyo (książę feudalny), taro-kwaja i jiro-kwaja (służący), bonzowie, ułomni, sympatyczni i nadzwyczaj dobrze ułożeni złodzieje, demony, tengu (złe duchy), ludzie o trzech oczach lub rękach, małpy, ryby (np. tako) itp.

Tancerz (stare malowidło).

Komedii zachowało się do naszych czasów niespełna 200. Z pomniejszych najbardziej znane są „Kawakami Jizo” („Zrządzenie Jizo”) oraz „Chatsubo” (Czajnik).

„Zrządzenie Jizo” to opowieść o ślepcu, który zasłyszawszy od przyjaciół swych o bezgranicznej dobroci boga litości Jizo, zanosi do niego gorące modły, prosząc o przywrócenie mu straconego wzroku. Bóg zwyciężony nie tyle litością nad biedakiem, co nudnością jego ustawicznych modłów, przychyliła się do jego prośby i ślepiec uszczęśliwiony wraca do swojego gniazda, rozmyślając po drodze o radości, z jaką powita żona ozdrowiałego, o jej zdumieniu i szczęściu. Przybywa. I oto zobaczywszy poraz pierwszy w życiu swą żonę, przeraża się do tego stopnia jej widokiem, że pada w rozpacz na kolana i błaga boga, aby mu copędzej wzrok odebrał, pozabawiając go w ten sposób widoku szpetnej twarzy małżonki.

„Czajnik” natomiast jest to udramatyzowane przysłowie w rodzaju naszych komedijek Chęcińskiego. Dwóch mężczyzn oskarża się wzajemnie.

Tancerz japoński (według starego malowidła).

Dyabeł w sieci Neko (stare malowidło humorystyczne).

jemnie o kradzież czajnika, nie szcędząc sobie przytem wyzwick i epitetów, które są tak wyszukane, a przytem tak rubaszne, że nie wstydziliby się ich nawet nasi średniowieczni mistrze Hans Rosenblüt i Hans Folz. Przychodzi przytem, rzecz zrozumiała, do bijatyki i szarpaniny, ponieważ każdy z przeciwników chciałby zatrzymać kociołek w swym posiadaniu. Nie mogąc jednak dojść do ładu, zatrzymują pierwszego z brzegu przechodnia, prosząc o rozstrzygnięcie sprawy własności. Przechodzień nie odmówił. Owszem wziął skwapliwie czajnik w ręce i oglądając go, słuchał w milczeniu i z powagą racji, jakie każdy z kłócących się wyłuszczał. Ledwie jednak skończyli jednym susem znalazł się na zakręcie ulicy i znikł im z oczu wraz z „corpore delicto”.

Z większych utworów jedną z najpopularniejszych komedii była „Zazen” („Skupienie modlitewne”). Mężulek pewien, wybierając się na kilka dni do swojej kochanki, oznajmia żonie, że spędzi dłuższy czas w swym pokoju na modlitwach i kontemplacji w wierze i prosi, ażeby mu pod żadnym pozorem nie przeszkadzano. Poczem zasadziwszy swego zakapturzonego sługę w gabinecie, wymyka się chyłkiem z domu (cała dotychczasowa akcja zamknięta jest w monologu służącego). Tymczasem po dwóch dniach stęskniona małżonka zagląda ostrożnie do pokoju męża i widzi go zatepionego w modlitwie.., gdy nagle sługa, spostrzegłszy swą panią, zapomina o roli, jaką mu naznaczono i staje w pełnej uszanowania postawie.— A kiedy mąż wraca rozbawiony i podchmielony do domu i wszedłszy z impetem do swego pokoju, opowiada mniemanemu słudze o swych miłosnych przygodach, ten zrywa się, z za kaptura wysuwa się uzbrojona w pałkę ręka kobieta spadająca nie z mniejszym impetem od tupetu jego opowieści na plecy niewiernego małżonka.

Komedya ta posiada ogromną wagę przez występujące w niej osoby. I to nie przez służącego, którego rola jest najszerzej opracowaną, albowiem służący występuje w komedii całego świata, jako zasadniczy motor akcji, lecz przez kobietę. Wszelkie bowiem późniejsze komedye wyeliminują z siebie pleć piękną, zacieśniając akcję wyłącznie do komedii charakteru, w której wszystko będzie zdążało do uplastycznienia postaci głównej. Ten typ posiadają dwa najznakomitsze utwory starojapońskie: „Hagi Daimyo” i „Hone Kaka” („Żebra i skóra”).

Pierwsza z nich jest satyrą na szlachtę. Trudno opowiedzieć jej treść, polega bowiem na grze wyrazów. Mianowicie hagi ma dważaki znaczenie: udo i kwiat lospedeza. Otóż szlachcic pewien wybiera się do ogrodu pewnego mieszczucha, a ponieważ dowiaduje się, że nieodzowną koniecznością przy podobnej wizycie jest wypowiedzenie jakiegoś pięknego wiersza, chce nauczyć się podyktowane mu przez służącego usta:

Siedmiokroć, ośmiokroć
Dziewięćkroć nawet
Myślałem, że kwitną —
Lecz dziesięciokrotnie
Wyrastają hagi.

Ponieważ jednak mimo usilnych prób nie może szlachcic zapamiętać wiersza, za poradą tegoż umawia się, jak następuje: Gdy przyjdzie pora wypowiedzenia wiersza, służący stanie przed nim i będzie w małe deseczki uderzał kolejno siedm, ośm, i dziewięć razy, następnie wprawi je w ciągły ruch, na oznaczenie liczby dziesięć; dla oddania zaś słowa hagi uderzy się w udo. Pomysł był dobry, to też recytacja powiodła się. Uszczęśliwiony szlachcic zwalnia służącego i tu zaczyna się nieszczęście. Gospodarz prosi o powtórzenie wierszyka, ponieważ chciałby go

zapisać. Szlachcic zaczyna dość rażno, ale przy ostatnim wierszu utyka. Wywiązuje się dość rubaszna dyskusja.

Szlachcic: U dyabła, gdzie jest ten przekłety pachół?

Gospodarz: Posłuchaj mnie, panie. Nie potrzebujesz przecież słóżycego do recytacji wiersza. Proszę cię więc, bądź łaskaw zakończyć.

Szlachcic: Hm.. brakuje jeszcze coś?

Gospodarz: Niezaprzeczenie!

Szlachcic: To pisz słowo „dziesięciokrotnie” ile razy ci się podoba.

Wymowna obrona (według starego rysunku).

Gospodarz zdenerwowany chwytając go za kark: szlachcic próbuje zrazu protestować, wyzywając na jego głowę całą litanię niedość politycznych aby nadawały się do powtórzenia, wyzwick, ale widząc, że nie wielkie one na przesładowcy robią wrażenie, zbiera rozpierzchłe myśli i wreszcie wykrzykuje z tryumfem:

„Na hagi mojego służącego mój hana”. Może to znaczyć również dobrze „na udzie mojego służącego mój kwiat”, i „na udzie mojego służącego mój nos”. Gospodarz widocznie zrozumiał na ten drugi sposób, albowiem rozwścieczony złapał szlachcica za kark i wyrzucił z ogrodu, nie szcędząc mu po drodze nadobnych epitetów i — razów.

Naturalnie komedya ta na nas nie czyni zdyt wielkiego wrażenia. Komizm zdaje się nam wymuszonym; winę przypisać tu musi się w pierwszym rzędzie przytępionej wrażliwości psychologicznej spowodowanej obcym wyrazem, którego znaczenie jest nam wprawdzie znanem, ale który sam w sobie nie posiada dla nas żadnej wartości uczuciowej. Ma tu miejsce podobny wypadek z jakim spotykają się czytelnicy Rebelais'a nie obznajomieni dostatecznie z językiem francuskim.

O wiele bardziej interesującą jest dla nas komedya „Hone Kaka”. Stary nacelnik świątyni usuwa się syt pracy w zacisze domowe, pozostawiając świątynię pieczy młodego ucznia z zastrzeżeniem jednak, aby codziennie zjawiał się u niego, celem zdania sprawy z wypadków dnia. I już w pierwszy dzień przynosi mu uczeń nieprzyjemną nowinę.

Ciąg dalszy nastąpi.

Tancerz japoński (według nowożytnej zapinki do ubrania).

Uwolnienie archimandryty Tichona : Archimandryta Tichon opuszcza mury więzienia po zapadnięciu uwalniającego wyroku.

Uwolnienie archimandryty Tichona.

Ilustracja nasza przedstawia chwilę, gdy, więziony przez władze sowieckie, archimandryta Tichon, po uwalniającym wyroku sądowym opuszcza więzienie.

Jak wiadomo, aresztowanie archimandryty Tichona, było tylko epizodem w długim łańcuchu prześladowań, jakimi rząd „wolnościowy“ republiki sowieckiej starał się złamać i wytepić duchowieństwo.

Oczywiście, że maximum tych, perwersyjnie wręcz wyrafinowanych prześladowań zwrócono przeciwko przedstawicielom Kościoła Rzymskiego, niemniej jednak i dla rdzennie rosyjskiej cerkwi nie robiono wyjątków.

Jakie były pobudki, które skierowały archimandrytę Tichona do pojednania się z „wymiściami“, czy powodował nim lęk przed nieugiętą surowością sowieckich wyroków, czy też w sumieniu swoim znalazł jakieś inne motywy, tego narazie nie możemy przesądzać.

Dość, że nie wybrał tej chlubnej i męczeńskiej drogi, którą uznali za jedynie właściwą polscy księża katolicy, dość, że nie złożył ze swego życia ofiary męczeńskiej, jak to uczynił nasz rodak, ksiądz, bohater - prałat, Butkiewicz. T. B.

Załamanie się państwa ładu i bojaźni Bożej!

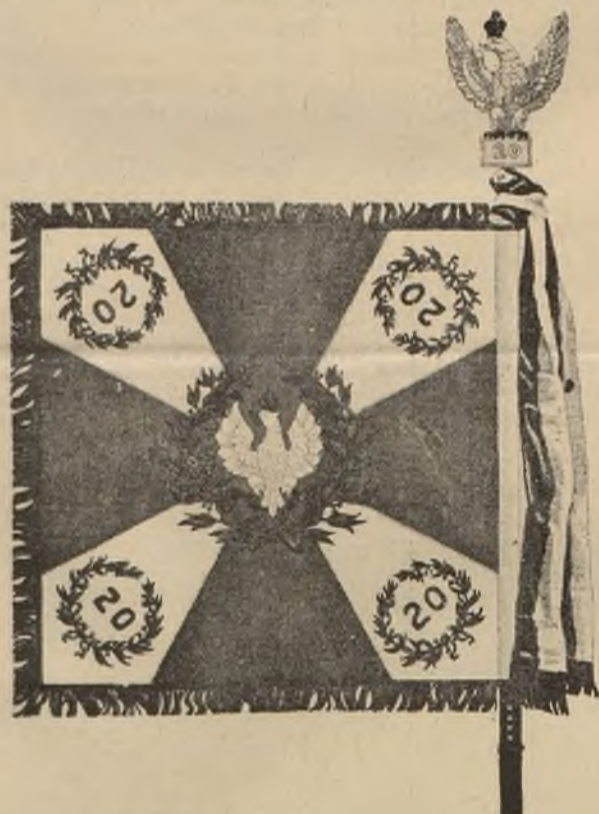
Ceny podskakują z dnia na dzień o 100! — o 200! procent w górę! 5! — 6! — 7! milionów marek dolar! oto jest piekielna jazda! oto jest taniec bankructwa i śmierci! Sklepy w dużej

ilości zamknięte, popłoch, panika, śmiertelny strach na giełdzie, głód pieniądza, który z sekundy na sekundę traci wartość i brak nawet tego bezwartościowego pieniądza, oto obrazki z Berlina. Nędzą i głód wyciągają ramiona. Wszyscy czekają końca i wszyscy się tego końca boją. Rząd ucieka się do dziecinnego zamydlenia oczu, urządza zupełnie nie na czasie parady, które są czczym blichtrzem mającym pokryć rozpaczliwy stan państwa ładu i bojaźni Bożej!

Ilustracje nasze przedstawiają właśnie te puste, wymarłe ulice z opuszczonymi zaluzyjami sklepów, te długie ogonki interesantów wystające przed pustym i nieczynnym bankiem Rzeszy i... parady wojskowe jak za dawnych dobrych czasów, parady, które mają odciągnąć uwagę tłumów od grozy położenia. Doprawdy nie wiadomo czy inicjatorowie tych parad w chwilach bankructwa są bezczelni czy... bezmyślni?!!

Z okupowanej Nadrenii.

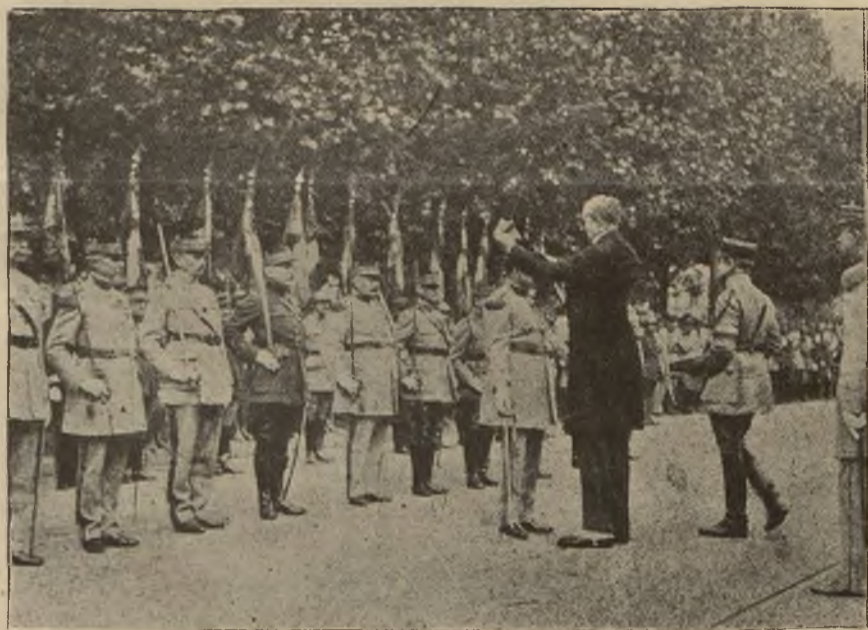
W nieskończoność się przeciągająca kwestya reparacji niemieckich i związane z nią sankcje karne zastosowane przez rządy sprzymierzonej ententy, należą do tych zawikłań politycznych, które w ciągłym napięciu utrzymywać potrafią

O sztandar dla „Krakowskich dzieci.“: Sztandar 20 P.P.

Konkursowe strzelanie korpusu oficerskiego załogi krakowskiej : Tarcza honorowa z tamtego rocznego strzelania konkursowego

Z okupowanej Nadrenii : 1) Francuski minister wojny dekoruje oficerów wojsk stacyonowanych w Nadrenii. 2) Przegląd wojsk angielskich znajdujących się jeszcze w Nadrenii przez francuskiego ministra wojny.

umysły całego niemal świata, ani trochę nie tracąc ze swej aktualności. Wielka gra, która się toczy między zwycięzcą a zwyciężonym, ta wielka gra tam w Nadrenii obfitująca w szereg wydarzeń pierwszorzędного znaczenia, oto przedsięwzięcie, do którego najwyższą wagę przywiązuje koalicja a w pierwszym rządzie nasza sojuszniczka Francja. Strajki, zaburzenia, demonstracje, ciągłe tarcia i wrzenia, wywoływane przez niemieckich agitatorów, zaogniają z dnia na dzień sytuację, której nie możemy być obojętnymi świadkami, bo przecież tam, w tym gotującym się kotle, znajdują się do dnia dzisiejszego nasi rodacy, polscy kopalnicy i robotnicy, których losy powinny nam leżeć na sercu.

O sztandar dla „krakowskich dzieci“.

Obywatelstwo Ziemi krakowskiej sprawi sztandar 20 pułkowi. Po kilkuletnich, pełnych chwały bojach, wracające do swych rodzinnych siedzib dzielne wojska nasze wita obywatelstwo miejscowe uroczystościami, będącymi wyrazem uznania i podzięków za trudy, znoje i przelaną krew serdeczną, w obronie Ojczyzny.

Nie rzadko uroczystości te łączą się z wręczaniem, sprawionych z publicznych składek, sztandarów pułkowych, okrytym sławą bohaterom. To też bardzo często czyta się o tego rodzaju uroczystościach, które się odbyły w prowincjonalnych wschodnich miasteczkach.

Kraków, jako gród wawelski, pod tym względem dał się wyprzedzić. Najwyższy chyba czas pomyśleć o sztandarze pułkowym dla „Krakowskich dzieci“, t. j. dla bohaterów 20 p. p. Należałoby jak najrychlej spieszyc się ze składkami, którymi się zajmuje Komitet, tak, aby w sierpniu b. r. można go było poświęcić. Zanim atoli Zarząd miast, t. j. Podgórze, Bochnia, Wieliczka i Kraków zdobędzie się na spełnienie tego obowiązku obywatelskiego, proszę wszystkie Redakcje dzienników, szkoły, banki, instytucje gminne, kupców, stowarzyszenia i cechy, aby otworzyły listę składek, a składki nadsyłały na ręce skarbnika, W. P. Inż. Piotra Króla, Kraków, ul. Wiślna 2. Nadmieniam, że odezwę są porozlepiane od tygodnia po miastach: Podgórzu, Bochni, Wielicze i Krakowie, w których to odezwach odzywa się Komitet do społeczeństwa, aby nie zapomnieli o swoich żołnierzach. Inicytator tej patriotycznej akcji, p. Józef Flinta, który pierwszy poczynił kroki w Ministerstwie Spraw Wojskowych dnia 1 stycznia 1922 r., przed-

stawia nam wzór sztandaru, t. j. koniec drzewca wieńczy orzeł metalowy tego samego typu, pod jakimi walczyli przodkowie nasi z czasów Księstwa Warszawskiego, pod Raszynem, Smoleńskiem, Możajkiem i Lipskiem. Przypomni nam ten sztandar Wódza Naczelnego tych czasów, rycerza bez skazy, ks. Józefa Poniatowskiego, co to walczył i zginął jak prawy żołnierz polski, oddając „Bogu honor Ojczyzny“.

Strona prawa sztandaru przedstawia tło płachty białe, a na niem ponsowy krzyż orderu wojskowego „Virtuti Militari“. W pośrodku krzyża napis: „Honor i Ojczyzna“, a więc dwa słowa, w których streszcza się wszystko, co czyni żołnierz, a naokoło tego napisu dwa liście laurowe, na zakończenie zaś tych czterech końców krzyża, cztery wieńce i haftowane piście laurowe, a w środku 20 p. p.

Strona lewa, wyhaftowany srebrem orzeł polski, zaś na rogach krzyża Virtuti Militari będą umieszczone nazwy miejscowości walk pułku: Dobryniów, Jelnica, Zamoście, Równo Szpanów, a zaś na czterech tarczach będą haftowane cztery herby miast, z których pułk ten się rekrutuje, t. j. Podgórze, Bochnia, Wieliczka i Kraków. Szarfy na sztandarze będą haftowane złotem napisy Bohaterom 20 p. p. Ziemi krakowskiej, Obywatele ziemi krakowskiej 1923 r.

Józef Flinta
Inicytator Sztandaru. 20 p. p.

Najlepsza pasta do zębów!!!

Z wycieczki dziennikarskiej na Kresy zachodnie.

Z inicjatywy Związku Obrony Kresów Zachodnich w Poznaniu odbyła się wycieczka dziennikarzy polskich do zachodnich granic państwa. Po oficjalnym przyjęciu w Poznaniu wycieczka udała się do Chodzieży, powiatu chodzieskiego.

W celu przyjęcia wycieczki zorganizował się w Chodzieży specjalny komitet z starostą p. Dr. Jerzykowskim na czele, który nie szczędził trudu ani zabiegów, by uczestnikom wycieczki zgotować jak najgościńniejsze przyjęcie.

W niedzielę po rannym nabożeństwie w miejscowym kościele parafialnym i krótkiej gościnie

na plebanii udali się wszyscy do gmachu Starostwa, gdzie p. Starosta Dr. Jerzykowski po wstępnych słowach powitalnych w szczegółowym referacie zobrazował położenie polityczne, kulturalne i gospodarcze kresowych powiatów w ogólności, a powiatu chodzieskiego w szczególności.

Po wysłuchaniu referatu p. Starosty całe towarzystwo udało się samochodami i powózkami, dostarczonemi przez miejscowe i okoliczne obywatelstwo do szkoły powszechnej, gdzie po powitaniu przybyłych przez powiatowego inspektora szkolnego p. Henrykowskiego i rektora szkoły p. Nowackiego pan inspektor przedstawił w szczegółowym referacie całokształt szkolnictwa w powiecie. Z referatu odniesiono przekonanie, że szkolnictwo polskie w stałym znajduje się rozwoju.

Po przyjęciu wycieczki przez władze szkolne w gmachu szkoły powszechnej udali się wszyscy do fabryki fajansu St. Mańczaka. Fabryka, która wzięła początek swój na starych murach zamku Grudzielskiego, założyciela Chodzieży, przedstawia dziś przedsiębiorstwo bardzo poważne, zatrudniające przeszło 350 robotników, którzy pracują nie wedle utartej dziś a niefortunndj dla wytwórczości tary godzinowej, lecz prawie wyłącznie na akord ku obustronnemu zadowoleniu. Na ogólną liczbę 8 fabryk fajansu w Polsce chodzieska produkuje 1/10 całej produkcji krajowej, a fabrykaty jej mają zbyt nietylko w Polsce, ale i zagranicą, zwłaszcza w Rumunii i Francji. Po zwiedzeniu fabryki pod przewodnictwem współwłaścicieli pp. St. Mańczaka i Śramy oraz dyrektora p. Sylwestra Mańczaka podjął p. Stanisław Mańczak gości z iście staropolską gościnnością. W sympatycznym swoim przemówieniu podkreślił on potęgę prasy i zwrócił się do jej przedstawicieli z prośbą aby wśród społeczeństwa wzniesli wielką ideę obrony kresów zachodnich. Odwiedziny zakończyła wspólna fotografia na dziedzińcu fabrycznym. Dla upamięnienia tego dnia otrzymał każdy z uczestników wycieczki w prezencie gustowny wazonik do kwiatów z wypaloną nań datą pobytu wycieczki w Chodzieży.

W dalszym ciągu zwiedziła wycieczka fabrykę porcelany „Keramos“. Po drodze zatrzymano się w ratuszu, gdzie imieniem miasta powitali prasę polską przewodniczący Rady miejskiej p. rektor Nowacki i burmistrz p. Kowalski, który w wyczerpującym referacie przedstawił całokształt gospodarki i ustroju samorządowego miasta Chodzieży, zwracając się przytem do prasy z prośbą o zwrócenie władzom rządowym uwagi na konieczność większego zainteresowania się kresami zachodnimi.

Z wycieczki dziennikarskiej na kresy Zachodnie: Grupa dziennikarzy polskich biorących udział w wycieczce do zachodnich granic Polski.

KONKURS NAJPIĘKNIEJSZYCH KOBIET W POLSCE

Marya Kulicka - Chrzanowska artystka kinematograficzna, (Bydgoszcz).

Słowo o kobiecie.

Kobieta polska cieszy się — cieszyła się zawsze szeroką sławą, nawet poza granicami swojej ojczyzny.

Nie jest to wcale rzecz nowa, bo tak było zawsze, bo tak było od niepamiętnych czasów!

W pamiętnikach szeregu europejskich podróżników, już przed setkami lat, czytamy w najwyższym stopniu zachwycone, graniczące wręcz z ubóstwieniem, pełne najpochlebniejszych superlatywów zdania — o tym niewysłowionym uroku i czarze, jaki na cudzoziemców umiały rzucać zawsze już średniowieczne Sarmatki, renesansowe polskie panie, czy roccocowe damulki!!

Bo — mieliśmy przecież i takie!

Mody, style, stroje zmieniały się nieustannie w ciągu dziejów — kobieta polska występowała

w coraz to innej oprawie, w coraz to innych ramach — od szorstkich, skromnych przyodziewek z lnu i wełny, do wytrefionych, ulokowanych, uperfumowanych... peruk i loków — i — rzecz do prawdy jest dziwna — we wszystkim, zawsze stale — było jej do twarzy!!

Każda epoka zostawiła nam nieśmiertelne, żywe do dziś wspomnienie, o tych polskich paniach, które swojej właśnie epoki mogą być rasowemi, klasycznymi przykładami!

Ta siła ich wrodzonego wdzięku, to poczucie piękna linii i plamy, ta subtelna zdolność dekoracyjna, wrażliwość, nerwowość prawię, inteligencja, a często i wielki rozum, pozwalały im zawsze (pozwalają im i dzisiaj także!) śmiało, odważnie, niemal że tryumfalnie, stawać w szranki konkurencyi ze **wszystkimi kobietami wszystkich narodów i wszystkich sfer!!**

W czasach dzisiejszych, gdy mamy puste kieszenie i puste **skarbcy**, możemy na pociechę powfarzać trafne zdanie, że: dużo ładnych, dużo rasowych kobiet, oto bezcenny, oto niezastąpiony **skarb** Polaków!

Tak! Z tego naszego skarbu możemy być dumni!

Helena Długiewiczowa, (Bydgoszcz).

O zainteresowaniu, jakie konkurs nasz obudził, o tem, jak przedsięwzięcie nasze było na czasie, daje najlepszy dowód ogromne, niebywałe wprost zainteresowanie się nim naszych czytelników.

Niemity błąd.

W ostatnim numerze naszego pisma zakradł się niemity błąd.

Oto pod podobizną pani

Wandy Ellenai Siekluckiej

umieszczono nazwisko pani Stanisławy Marenin (Krosno), za co obie Panie redakcja serdecznie przeprasza.

Lota Satke, (Warszawa).

Serafina Swattler, (Podwołoczyska).

Konkurs piękności, który wykazał duże wśród kobiet naszych, tą swoją pięknością... zainteresowanie, jak o tem świadczy ogromna ilość nadesłanych nam i opublikowanych fotografii (o tych których nie umieszczono — lepiej nie mówić!!) musi jednak, jak wszystko na tym Bożym świecie, mieć swój ostateczny koniec.

Piękne Panie! Rozkoszne Paniarki! Cała ty (ach!) płci piękna!! Spieszcie się, gdyż ostateczny termin, po którym nadesłane fotografie nie będą mogły być umieszczone, mija z dniem

15 września!!

Termin głosowania i jego warunki będą podane w najbliższym czasie!!

Walka konkursowa o palmę najpiękniejszej kobiety w Polsce zapowiada się wspaniale. Na biurku redakcyjnym znajduje się jeszcze gruba paczka z niezamieszczonymi do tej pory fotografiami, które ukażą się w najbliższych numerach pisma.

Iga Uralska - Grochecka art. dram. (Bydgoszcz).

Do P. T. Fotografów!

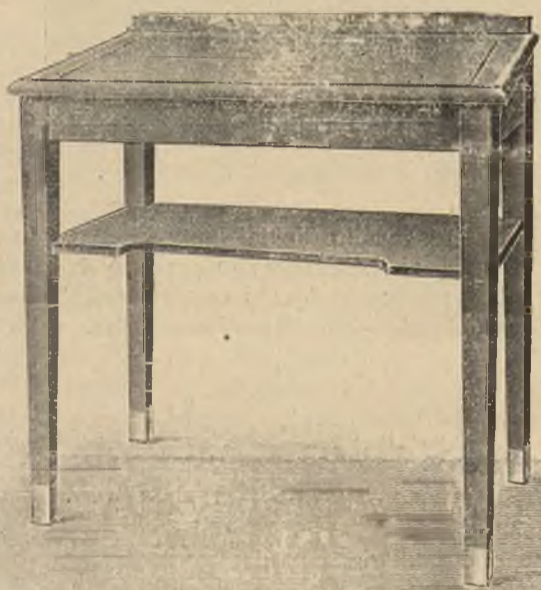
P. T. Fotografów, tak zawodowych jak amatorów, upraszamy uprzejmie o nadsyłanie nam robionych przez się zdjęć ciekawszych wypadków mogących zainteresować ogół Czytelników, celem reprodukcji ich w naszym piśmie. Do każdego zdjęcia należy dołączyć notatkę, zawierającą treściwie zebrane szczegóły, ewentualnie wskazać numer któregoś z pism codziennych, gdzie znajdowała się już odpowiednia wzmianka.

Nadają się do tego w szczególności obchody narodowe, towarzyskie, rocznice, zgony wybitnych osobistości i td., przede wszystkim zaś zdjęcia, odnoszące się do sensacyjnych wypadków dnia, zaszłych w miejscu lub okolicy. Pospiech w nadsyłaniu fotografii (nie naklejanych na karton) jest wskazany.

Za nadesłane nam zdjęcia, o ile nadadzą się po umieszczeniu w naszym piśmie, wypłacać będziemy ustalone za wzajemnym porozumieniem honorarium, jakoteż na żądanie zamieszczać pod ryciną nazwisko lub firmę wykonawcy zdjęcia.

Przesyłki upraszamy adresować: *Redakcja „Nowości Ilustrowanych“, Kraków XV., ul. Kamierza Wielkiego l. 95.*

OGŁOSZENIA.

Amerykańskie
urządzenia biurowe

„JERRY“

Ska z ogran. odpow.

Centrala: Kraków

Floryańska 28, I. piętro — Telefon 1416.

Filja: Lwów

Sykstuska 2.

Sykstuska 2.

Zakład techniczno-dentystyczny
N. KLEINBERGERA

Kraków, Szewska 27 I p. (narożnik plany)

otwarty od godz. 9—1 i od 3—6.

Konkurs najpiękniejszych kobiet w Polsce

Upoważniam Redakcję „Nowości Ilustrowanych“ do zamieszczenia mojej fotografii w dziale konkursowym

(Własnoręczny podpis):

Dośladny adres: Imię i nazwisko (wyraźnie)

Miasto (ostatnia słayca pocztowa)

Ulica

Nr.

Istniejący od lat dwudziestu Handlowo-przemysłowy Związek katol. krawców

Słowarz. zarej. z ogran. poręką.

w Krakowie, Floryańska 7.

przyjmuje zamówienia na ubrania męskie podług miary, z własnego lub powierzonego materiału. Obsługa rzetelna, terminowa. — Suknie dla Przew. Duchowieństwa sporządzają fachowi specjaliści. Sprzedaż materiałów na kostiumy męskie i na damskie.

Materyały wełniane!!

na suknie i kostiumy damskie,
na ubrania męskie

wełniane i r. glny.

Markizety, batysty, woale, perkal, zefiry i szyfony

wszystko w wielkim wyborze i po cenach konkurencyjnych poleca

KAROL JAROSZ

Kraków, Floryańska 35 (róg ul. św. Marka).

NAJSTARSZY I NAJWIĘKSZY
SKŁAD FORTEPIANÓW

Z. RABA nast.

ROK ZAŁOŻENIA 1880

Kraków, ulica św. Anny l. 3

Poleca pierwszorządne instrumenta po fabrycznych cenach. — Także instrumenta używane.

„ANTONINA“

PRACOWNIA KAPELUSZY DAMSKICH

W KRAKOWIE, UL. FLORJAŃSKA L. 13, I. P.

(w PODWORCU)

polecu kapelusze damskie i oryginalne mode w wielkim wyborze, oraz przyjmuje wszelkie roboty w zakres modniarstwa wchodzące po nader przystępnych cenach.

Najnowszy
Przewodnik

dla

Chorych!

Napisałem książkę, która ma na celu milionom osób cierpiących wskazać jedyną możliwą drogę do uzdrowienia.

Ten przewodnik nie kosztuje ani grosza i jest wysyłany bezpłatnie każdemu, kto się czuje hjc-rym, cierpiącym, słabym lub przygnębionym.

Moja książka, będąca owocem 50-letnich rozmyślań i studjów, zawiera całokształt cennych praktycznych doświadczeń, oraz wiele dowodów wybitnych ludzi nauki.

Kto pragnie się ratować,

ten niech się stosuje do moich wskazówek, które pomogły już wielu tysiącom osób. Bezwzględnie na to, czy choroba powstała wskutek frosu, zmartwienia, przemęczenia czy też dane cierpienie jest wynikiem lekkomyślności i nieumiarowania — wszystkim przygnębionym, niezdolnym do pracy i z osłabioną wolą ludion, wskażę naukową i naturalną drogę do pozbycia się cierpień nerkowych, bezsenności, niechęci do pracy, osłabienia fizycznego i psychicznego, bólów stawów, bólów głowy, zaburzeń w trawieniu, oraz wielu innych dolegliwości.

Należy niezwłocznie jeszcze dzisiaj napisać kartkę i zażądać przesłania gratis i franco

mojego Przewodnika

Upraszamy zaadresować kartkę:

**E. PASTERNAK, BERLIN, N. O.,
Michaelkirchplatz 13, O dział 98**

NOWOŚCI

NOWOŚCI

Wacław Grabiński

Niedyskrecje księżyc

(humoreski)

*Strażniczki cnoty. — Fusz. — Inny departament. —
Tajemnica letniej nocy. — Przygoda samobójcy.*

Cena zasadnicza 0.50.

Tegoż autora:

Wojenny balonik 1. Przesilenie 1. —

Rymy i proza 1.50 Piekło 2.50 Dwie nowele 0.50

Mnożnik ustalony — przez Związek księgarzy-wydawców w Warszawie
Gebethner i Wolff, Kraków.

**FIRANKI, PORTJERY
i KAPY NA ŁÓŻKA**

poleca w wielkim wyborze i po cenach
bardzo przystępnych firma

KAROL JAROSZ
Kraków, Floryańska 35.